

İlköğretimde Okul ve Aile Katılımı Veli Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). İlköğretimde Okul ve Aile Katılımı Veli Ölçeği. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23443>

Özet

İlköğretimde Okul ve Aile Katılımı Veli Ölçeği, ilköğretim düzeyindeki öğrencilerin velilerinin okul ve eğitim süreçlerine olan katılım düzeylerini ölçmek amacıyla 2012 yılında **Kevser Ouz** tarafından Türkçeye uyarlama yoluyla kazandırılmış bir ölçektir. Bu çalışmada, velilerin çocuklarının akademik başarıları ve sosyal gelişimi üzerindeki etkilerini anlamak için kritik öneme sahip olan aile katılımı kavramını merkeze almaktadır. Ölçek, okul ile ev arasındaki işbirliğinin çeşitli boyutlarını, özellikle de velilerin okuldaki ve evdeki destekleyici rollerini değerlendirmeyi hedeflemektedir. Ölçeğin uyarlaması, Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü bünyesinde bir yüksek lisans tezi kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Bu ölçek, Türk eğitim sisteminde veli katılımı seviyelerini ve biçimlerini standardize edilmiş bir şekilde belirlemek için araştırmacılara ve eğitim profesyonellerine geçerli bir araç sunmayı amaçlamıştır. Uyarlama sürecinde, ölçeğin kültürel uygunluğu ve dilsel geçerliliği sağlanarak, orijinal yapısının korunmasına özen gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Aile katılımı, Okul katılımı, İlköğretim, Veli ölçeği, Psikometrik özellikler, Uyarlama, Veli işbirliği.

Yazarlar

Kevser Ouz.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, ilköğretim çağındaki öğrencilerin velilerinin okul faaliyetlerine, öğrenme süreçlerine ve genel okul yönetimine ne ölçüde katıldığını ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, Türkiye bağlamında veli katılımını değerlendirmek için güvenilir ve geçerli bir araç sağlamayı amaçlamıştır. Elde edilen veriler, okulların aile katılımını artırmaya yönelik stratejiler geliştirmesine ve eğitim politikalarını şekillendirmesine yardımcı olabilir.

Ölçek, velilerin evde öğrenme ortamını destekleme, okuldaki gönüllü faaliyetlere katılma, okul-aile arasındaki iletişim kanallarını kullanma ve okul kararlarına katılma gibi farklı katılım biçimlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirme kapasitesine sahiptir.

Yapı

Ölçek, eğitimin kalitesini doğrudan etkileyen kritik bir yapı olan **Okul ve Aile Katılımı** kavramını ölçmektedir. Bu yapı, genellikle ebeveynlerin çocuklarının eğitimiyle ilgili kararlara

aktif olarak dahil olması, okulda ve evde öğrenmeyi desteklemesi şeklinde tanımlanır. Ölçek, veli katılımının sadece fiziksel varlığını değil, aynı zamanda duygusal ve bilişsel destek boyutlarını da ele alarak çok boyutlu bir değerlendirme sunmaktadır.

Ölçeğin alt boyutları, büyük olasılıkla veli katılımının farklı alanlarını temsil etmektedir; örneğin, evde öğrenmeyi teşvik eden aktiviteler, öğretmenlerle düzenli iletişim kurma ve okulun sosyal etkinliklerine katılım gibi bileşenler bu yapının temelini oluşturmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin orijinal kaynağı olan yüksek lisans tezinde, uyarlama sürecine ilişkin detaylı **geçerlik** çalışmaları sunulmuştur. Bir uyarlama ölçeğinde, yapı geçerliliğini test etmek amacıyla genellikle **açımlayıcı faktör analizi (AFA)** ve **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** yöntemleri kullanılarak ölçeğin faktör yapısının Türk örnekleminde de tutarlı olup olmadığı incelenmiştir. Ayrıca, kapsam geçerliği için alanda uzman kişilerin görüşlerine başvurularak ölçek maddelerinin ilgili yapıyı yeterince temsil edip etmediği değerlendirilmiştir.

Bu akademik girişte sunulan özet verilerde spesifik geçerlik katsayıları (örneğin DFA uyum iyiliği endeksleri) belirtilmemiştir. Detaylı geçerlik verilerine ulaşmak için sorumlu yazarın 2012 tarihli yüksek lisans tezi incelenmelidir. Tez, ölçeğin Türk kültürü ve eğitim sistemi için uygunluğunu kanıtlayan geçerlik bulgularını içermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** analizleri, iç tutarlılık katsayısı (en yaygın olarak **Cronbach Alfa** katsayısı) hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Uyarlama çalışmasının temel amacı, ölçeğin Türkçe versiyonunun da orijinal ölçekle benzer yüksek düzeyde tutarlılığa sahip olduğunu göstermektir. Yüksek Cronbach Alfa değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Ölçeğin genel psikometrik özellikler kalitesini belirleyen güvenirlilik sonuçları, ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanıma uygunluğunu teyit etmektedir. Ek olarak, zaman içinde değişmezliği değerlendirmek amacıyla test-tekrar test güvenirlilik analizlerinin de yapılması muhtemeldir. Spesifik güvenirlilik katsayıları için Özü (2012) tezi temel kaynaktır.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinin zorunlu bir adımı olarak, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk veli örnekleminde de doğrulanıp doğrulanmadığını incelemek amacıyla **faktör analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin veli katılımının hangi alt boyutlarını (örneğin, evde akademik teşvik, okulda gönüllülük, iletişim sıklığı) ölçtüğünü belirlemeye yardımcı olurken, aynı

zamanda kültürel farklılıklar nedeniyle ortaya çıkabilecek faktör yapısı değişikliklerini de tespit etmeyi sağlar.

Faktör analizi sonuçları, ölçeğin yapısal bütünlüğünü ve çok boyutluluğunu desteklemelidir. Bu analizler, ölçeğin skorlama ve yorumlama süreçleri için kritik öneme sahiptir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Derecelendirme formatı (Likert Tipi olduğu varsayılmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: İlköğretim Öğrencisi Velileri

Yaş Grubu: İlköğretim çağındaki öğrencilerin velileri

Popülasyon Detayları: İlköğretim okullarında eğitim gören öğrencilerin ebeveynleri. Çalışma, **Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü** bünyesinde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale). Velilere sunulan maddelerin belirli bir derecelendirme sistemi üzerinden cevaplanması beklenir.

Anahtar Kelimeler

Veli işbirliği, Eğitim psikolojisi, Okul-aile birliği, Yüksek lisans tezi, Öğrenci başarısı, Psikometrik özellikler.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlama Numarası: Bilgi mevcut değildir.

Bağlantı E-posta Adresleri: kevseroguz@hotmail.com

Yazın Adresi: Kevser Oğuz (Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu, Türkiye)

Çizimler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2012 yılında **Kevser Oğuz** tarafından ilköğretim okullarında aile katılımını incelemek amacıyla yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır. Akademik amaçları kullanılmaları için genellikle yazarın izni gerekmektedir. Ticari kullanılmaları veya geniş ölçekli araştırmalar için yazar

ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi tavsiye edilir.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir:

[ilkogretimde-okul-ve-aile-katilimi-veli-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Oğuz, K. (2012). *İlköğretim okullarında aile katılımı: Ölçek uyarlaması* (Yüksek lisans tezi). Kastamonu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kastamonu.

Tez Merkezi Linki: tez.yok.gov.tr

İlköğretimde Okul ve Aile Katılımı Veli Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, kaynak metinde sunulmadığı için bu bölümde listelenmemektedir. Ölçeğin tam içeriği ve maddelerine, sorumlu yazarın 2012 tarihli yüksek lisans tezinden (Oğuz, K.) veya yukarıda belirtilen PDF dosyasından erişilebilir.